

Sygn. akt IV Cz 561/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku, IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Watemborska (spr.)

Sędziowie: SO Jolanta Deniziuk

SO Mariusz Struski

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2013r. w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. G. i J. G.

przeciwko G. K.

o roszczenia z art. 141 kro i alimenty

na skutek zażalenia powódek

na postanowienie zawarte w punkcie 5 wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 2 sierpnia 2013r., sygn. akt III RC 1154/12

postanawia:

1. zmienić postanowienie zawarte w punkcie 5 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądzić od pozwanego G. K.:

a) na rzecz powódki J. G. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych);

b) na rzecz powódki A. G. kwotę 400 zł (czterysta złotych

tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. oddalić zażalenie powódek w pozostałym zakresie;

3. zasądzić od pozwanego G. K.:

a) na rzecz powódki J. G. kwotę 60zł (sześćdziesiąt złotych):

b) na rzecz powódki A. G. kwotę 60zł (sześćdziesiąt złotych)

tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt IV Cz 561/13

UZASADNIENIE

W zaskarżonym postanowieniu o kosztach procesu zawartym w pkt 5 wyroku z dnia 2 sierpnia 2013r., sygn. akt III RC 1154/12, Sąd Rejonowy w Słupsku odstąpił od obciążenia pozwanego kosztami postępowania powołując się

na wystąpienie w przedmiotowej sprawie wymienionych w przepisie art. 102 kpc szczególnych okoliczności takie rozstrzygnięcie uzasadniających. W ocenie Sądu Rejonowego mimo tego, że sytuacja materialna pozwanego jest stabilna, jego stałe, miesięczne obciążenia powodują, że nie jest on w stanie uiścić żądanej przez pełnomocnika powódek kwoty 1344 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Zdaniem Sądu I instancji zasądzenie od pozwanego na rzecz powódek tej kwoty byłoby bowiem zbyt wielkim obciążeniem dla pozwanego.

Z rozstrzygnięciem powyższym nie zgodziły się powódki reprezentowane przez fachowego pełnomocnika, wnosząc zażalenie, w którym zaskarżając postanowienie o kosztach procesu w całości, wniosły o jego zmianę poprzez zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego kwoty 1344 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz wniosły o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu zażalenia powódki podniosły, iż w niniejszej sprawie nie zachodził szczególnie uzasadniony przypadek, o którym mowa jest w art. 102 kpc. Podniosły ponadto, że z ustanowieniem przez nich fachowego pełnomocnika w sprawie wiążą się określone koszty i strona powodowa ma prawo domagać się ich zwrotu, skoro wygrała proces w części. Zdaniem powódek w przedmiotowej sprawie nie ma podstaw faktycznych i prawnych do nieobciążania pozwanego kosztami procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie w przeważającej części zasługuje na uwzględnienie.

Generalna reguła w zakresie kosztów sądowych obowiązująca w postępowaniu cywilnym wynika z treści art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Wyjątek od tej reguły przewidziany jest w przepisie art. 102 kpc stanowiącym wyłom w wyżej wymienionej zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu. Omawiany przepis daje sądowi możliwość **w wypadkach szczególnie uzasadnionych** zasądzenia od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążania jej w ogóle kosztami. Przepis ten nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, a komentatorzy do kpc wskazują, że do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek z art. 102 należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i będące „na zewnątrz” procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. (patrz T. Ereciński i inni Komentarz do kpc, t. I, str. 245, Wyd. Prawnicze, W-wa 2001).

Rozstrzygając co do meritum pozwu Sąd Rejonowy orzekł na niekorzyść pozwanego w sprawie z powództwa małoletniej J. G. w 75% i w 33% w sprawie z powództwa A. G.. W zakresie zatem kosztów sądowych przedmiotem uwagi Sądu I instancji było rozważenie, czy pozwany zobligowany jest do poniesienia kosztów według zasady odpowiedzialności za wynik procesu, czy też istnieją podstawy, by mimo przegranej w części sprawy, mógł on skorzystać z dobrodziejstwa zasady słuszności wynikającej z art. 102 kpc. W tej sprawie Sąd Rejonowy dostrzegł podstawy, by uwolnić pozwanego od konsekwencji przegranej częściowo sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji uczynił to niesłusznie. W sprawie tej trudno jest dopatrzeć się tych, wymienianych, aczkolwiek nie sprecyzowanych, w art. 102 kpc, okoliczności mających świadczyć o wystąpieniu wyjątku od generalnej zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Argumenty podnoszone w zażaleniu przez stronę powodową są jak najbardziej usprawiedliwione.

Trudno bowiem zgodzić się z tym, aby to powódki – które skorzystały z pomocy fachowego pełnomocnika winny ponieść w całości koszty pełnomocnictwa, pomimo częściowego wygrania sprawy (małoletnia powódka wygrała sprawę w 75%, zaś powódka A. G. wygrała sprawę w 33%). Niewątpliwie sytuacja majątkowa i życiowa pozwanego jest nieporównywalnie lepsza od sytuacji powódek. Ma on stały dochód, ma mieszkanie, nie obciąża go obowiązek codziennej pieczy nad małoletnim, niesamodzielnym dzieckiem. Brak jest zatem podstaw do tego, aby w niniejszej sprawie to powódki winny ponieść w całości koszty związane z wytoczeniem częściowo uwzględnionych powództw.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy – na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc - postanowił, zmieniając orzeczenie Sądu Rejonowego z pkt 5 i zasądzić od pozwanego na rzecz małoletniej powódki koszty postępowania przed I instancją obejmujące w tym przypadku – odpowiednio do wygranej w sprawie o alimenty - 75% kosztów zastępstwa procesowego (z kwoty 1200 zł) **w kwocie 900 zł** (wynikające z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) oraz zasądzić od pozwanego na rzecz powódki A. G. koszty postępowania przed I instancją obejmujące w tym przypadku – odpowiednio do wyniku wygranej sprawy 33% kosztów zastępstwa procesowego (z kwoty 1200 zł) **w kwocie 400 zł** (wynikające z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) .

W pozostałym zakresie zażalenie jako bezzasadne na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc oddalono - bezzasadnie bowiem żalące wskazały – sumując żądania obu powódek, że należy im się zwrot 54% z kwoty 2400 zł.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w oparciu o treść art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 kpc w zw. z § 6 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2002r. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).